

Neuvoston asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan mukainen ilmoitus asioista COMP/35.163 (ilmoitus FIA:n määräyksistä), COMP/36.638 (FIA:n/FOA:n antama ilmoitus Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailuun liittyvistä sopimuksista) ja COMP/36.776 (GTR/FIA ja muut)

(2001/C 169/03)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. ASIAT

Kansainvälinen autourheiluliitto (*Fédération Internationale de l'Automobile*, FIA) ilmoitti asetuksen N:o 17⁽¹⁾ mukaisesti määräyksensä komissiolle 22. heinäkuuta 1994. Komissio sai myöhemmin ilmoituksen myös FIA:n ja International Sportsworld Communicators Ltd:n (ISC) välisestä sopimuksesta, joka koski FIA:n mestaruuskilpailujen (Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailua lukuun ottamatta) yleisradiointi- ja mediaoikeuksien markkinoinnista (asia COMP/35.163). FIA ja Formula One Administration Limited (FOA) antoivat 5. syyskuuta 1997 erillisen ilmoituksen FIA:n Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailuun liittyvistä kaupallisista järjestelyistä (asia 36.638 – FIA/FOA).

Komissio julkaisi ilmoitetuista sopimuksista tiivistelmät ilmoituksissa⁽²⁾, joissa kolmansiä kehoitettiin esittämään huomautuksia.

Komissiolle tehtiin vuosina 1997 ja 1998 kolme kantelua kyseisistä komissiolle annetuista ilmoituksista. Kanteluiden tekijät olivat i) tv-yhtiö AE TV Cooperation GmbH (asiat COMP/36.520 ja COMP/37.319), jonka kantelussa keskityttiin pääasiassa *European Truck Racing Cupiin*, ja ii) GTR (asia COMP/36.776), joka toimi kansainvälisen erikoismatkailuautojen (*Grand Touring Cars*) sarjan järjestäjänä ja promoottorina. Kaikki kolme kantelua peruutettiin sittemmin ja asioiden käsittely lopetettiin.

Komissio lähetti 29. kesäkuuta 1999 osapuolille väitetiedoksiannon, johon ne vastasivat helmikuussa 2000.

FIA ja FOA toimittivat 26. huhtikuuta 2000 useita ehdotuksia ilmoitettujen järjestelyjen muuttamisesta siten, että komission väitetiedoksiannossa luetellut ongelmakohdat poistuisivat. Osapuolet täydensivät ehdotuksiaan useaan otteeseen, viimeksi 12. tammikuuta 2001. Tässä ilmoituksessa kuvataan FIA:n sääntöjä ja FIA:n, FOA:n ja ISC:n välisiä kaupallisia järjestelyjä, sellaisina kuin ne kuvataan edellä mainituissa ehdotuksissa, muutoksissa ja täydennyksissä.

2. OSAPUOLET

FIA on Ranskassa perustettu voittoa tavoittelematon järjestö, johon kuuluu tällä hetkellä yli 162 jäsentä (29 EU-maista). Jäsenet ovat kansallisia autokerhoja, järjestöjä ja kansallisia valtuutettuja autourheilujärjestöjä (ASN). FIA:n jäsenet huolehtivat

moottoriurheilun organisoinnista ja sääntelystä kukin omalla alueellaan.

ISC on Bernie Ecclestonen perustama yhtiö. Se harjoitti pääasiassa FIA:n muiden kansainvälisten sarjojen kuin Formula 1:n televisio-oikeuksien markkinointiin liittyvää toimintaa. Bernie Ecclestone myi keväällä 2000 ISC:n David Richardsille, ja yhtiö toimii nykyään FIA:n rallin MM-sarjan ja alueellisten rallimestaruuskilpailujen promoottorina.

Bernie Ecclestonen määräysvallassa olevat **FOA-** ja **FOM-**yhtiöt toimivat FIA:n Formula 1 -mestaruuskilpailun promoottorina. Termi "FOA/FOM" kattaa tässä ilmoituksessa myös FIA:n Formula 3000 International Championship Limited -yhtiön, joka kuuluu Ecclestonen perheen omistuksessa olevalle trustille ja toimii FIA:n Formula 3000 -mestaruuskilpailun promoottorina. Vuoden 1998 Concorde-sopimuksessa määrätään, että FOA on Formula 1 -mestaruuskilpailun kaupallisten oikeuksien haltija. FOA vastaa kilpailujen televisioinnista ja yleisestä markkinoinnista. FOA muutti 28. toukokuuta 1999 nimensä muotoon Formula One Management Limited (FOM). FOM hallinnoi mestaruuskilpailujen kaupallisia oikeuksia, jotka siirrettiin kuitenkin osakkuusyritykselle, jonka nimi on edelleen FOA.

3. TUOTTEET JA PALVELUT

Tarkasteltavana olevat asiat koskevat seuraavia palveluja ja tuotteita: a) rajatylittävän moottoriurheilusarjan järjestäminen, b) toimiminen kyseisen sarjan promoottorina, c) autourheilupahtumien järjestäjiä ja osallistujia koskevat todistus-/lisenssimenettelyt, d) FIA:n Formula 1 -mestaruuskilpailun yleisradiointioikeudet.

4. ILMOITETUT JÄRJESTELYT

4.1. FIA:n säännöt

Ilmoituksen kohteina olevat säännöt sisältävät seuraavat viisi asiakirjakokonaisuutta⁽³⁾:

i) FIA:n perussäännöt (*Statutes of the FIA*, "perussäännöt")

Perussäännöt ovat FIA:n tärkein perustamisasiakirja. Niihin on kirjattu FIA:n tavoitteet, jäsenyyskelpoiset henkilöt, jäsenyyteen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet, FIA:n ja sen jäsenten tehtävät moottoriurheilun alalla sekä FIA:n rakenne, elimet ja tulonlähteet.

⁽¹⁾ EYVL L 13, 21.2.1962, s. 204/62.

⁽²⁾ EYVL C 361, 27.11.1997, s. 7, asiat COMP/35.163 ja COMP/36.638

⁽³⁾ FIA julkaisee nämä asiakirjat vuosittain kokonaisuudessaan, ja ne ovat saatavilla FIA:n kotisivuilla, osoitteessa www.FIA.com

FIA harjoittaa toimintaa yleiskokouksessa (General Assembly), FIA World Council for Touring and the Automobile- ja FIA World Motor Sport Council -neuvostoista koostuvassa komiteassa (Committee), hallintoneuvostossa (Senate), moottoriurheilun erikoistoimikunnissa (Motor Sport Commissions), kansainvälisessä vetoomuustuomioistuimessa (International Court of Appeal), sihteeristössä ja muissa pysyvissä tai tilapäisissä toimikunnissa tai alatoimikunnissa, jotka on perustettu komitean päätöksellä.

- ii) FIA:n kansainväliset urheilusäännöt ja niiden liitteet (International Sporting Code of the FIA and its Appendices, "säännöt")

Säännöt sisältyvät asiakirjaan, jossa FIA antaa moottoriurheilutapahtumien organisaatiota ja johtoa koskevia ohjeita. Sääntöjä hallinnoivat FIA:n eri elimet, pääasiassa World Motor Sport Council. Säännöt ja yleiset ohjeet (General Prescriptions, ks. jäljempänä) sisältävät yksityiskohtaiset urheilusäännöt ja tekniset säännöt, joita on noudatettava moottoriurheilutapahtumissa. Säännöissä on liitteitä, joissa on muun muassa ajoneuvoja ja ajajien varusteita, kilparatojen hyväksymistä koskevia yksityiskohtaisia eritelmiä.

Säännöt ovat voimassa FIA:n jäsenten välisenä sopimuksena. Sopimuksessa ASN:lle annetaan valtuudet myöntää lisenssejä moottoriurheilukilpailuihin osallistuville ryhmille (ajajille, valmistajille ja järjestäjille). Ottaessaan lisenssin vastaan sen haltija sitoutuu sopimuksella noudattamaan sääntöjä ja niiden täytäntöönpanoa koskevia määräyksiä FIA:n perussääntöjen mukaisesti.

Sääntöjen tärkeimmät kohdat, sellaisina kuin ne on ilmoitettu, ovat seuraavat:

- Sääntöjen 108 artiklan nojalla henkilöiden, jotka haluavat oikeuden osallistua kilpailuihin kilpailijana tai ajajana, on haettava asianomaiselta ASN:lta lisenssi tätä tarkoitusta varten ja maksettava vaadittavat maksut.
- Kaikki kansainväliset kilpailut on sisällytettävä kansainväliseen kilpailukalenteriin (International Sporting Calendar), johon on merkitty kaikki vuoden aikana järjestettävät kansainväliset tapahtumat. Sääntöjen 47 artiklassa määrätään, että lisenssinhaltijat eivät saa osallistua kansainvälisiin tapahtumiin, jotka eivät sisälly FIA:n kalenteriin, ja kansainvälisiin tapahtumiin voivat osallistua vain FIA:n lisenssin haltijat. Kalenteriin sisällyttäminen riippuu alunperin FIA:n harkintavallasta. Jos kilpailuihin osallistuvat eivät noudata näitä määräyksiä, FIA voi peruuttaa niiden lisenssin eikä kyseisellä osallistujalla ole enää oikeutta osallistua FIA:n hyväksymiin tapahtumiin. Esimerkiksi sääntöjen 58 artiklassa määrätään lisenssin peruuttamisesta sellaiselta kilpailun järjestävältä tai kilpailuun osallistuvalla henkilöltä tai ryhmältä, joka ei noudata määräyksiä. Sääntöjen 118 artiklan mukaan li-

senssin myöntänyt ASN peruuttaa lisenssin henkilöltä, jotka ilmoittautuvat, ajavat, ovat toimitsijoina tai millään tavoin osallistuvat kiellettyyn kilpailuun.

- Sääntöjen 24 artiklassa, sellaisena kuin se ilmoitettiin alun perin, määrättiin, ettei kansainvälisiä sarjoja voitu järjestää ilman FIA:lta saatua kirjallista lupaa, jonka edellytyksenä oli kansainvälisten mestaruuskilpailujen televisiointia koskevien FIA:n omistusoikeuksien noudattaminen.

- iii) Kaikkiin FIA:n mestaruuskilpailuihin ja muihin kilpailuihin sovellettavat yleisohjeet (General Prescriptions applicable to all FIA championships, challenges, trophies and cups, "yleisohjeet")

Yleisohjeet sisältävät yksityiskohtaiset urheilusäännöt ja tekniset säännöt, joita on noudatettava FIA:n moottoriurheilu-sarjoissa. Alkuperäisessä ilmoituksessa oli määräys, jonka mukaan kaikkien FIA:n maailmanmestaruuskilpailujen kuvaamista ja liikkuvaa kuvaa koskevat oikeudet olivat FIA:n hallussa. FIA toimitti vuonna 1997 komissiolle yleisohjeiden uuden version, jonka mukaan tätä sääntöä sovellettiin FIA:n mestaruuskilpailujen lisäksi myös kaikkiin FIA:n hyväksymiin kansainvälisiin sarjoihin. FIA muutti sääntöä jälleen vuonna 1998 rajoittaen sen soveltamisalan pelkästään FIA:n sarjoihin.

- iv) FIA:n kansainvälisiä mestaruuskilpailuja koskevat määräykset (Regulations of FIA International Championships)

FIA:n kaikilla mestaruuskilpailuilla on omat urheilusäännöt ja tekniset säännöt, jotka julkaistaan FIA:n autourheilun vuosikirjassa (FIA Yearbook of Automobile Sport).

- v) FIA:n vuosikirjaan ja tiedotuslehteen (FIA Bulletin) sisältyvät tiedot

FIA:n vuosikirjaan ja tiedotuslehteen sisältävät kiihdytyskilpailuja (Drag Racing), vuotuista kansainvälistä kilpailukalenteria, tapahtumien järjestäjiä, mainontaa autourheilun alalla, kansainvälisiä kilparatoja ja Hill-climb -kilpailuja sekä ralli-kilpailuja (Long Distance Rallies) koskevia määräyksiä ja tietoja.

4.2. Ilmoitetut sopimukset

Ilmoitetut järjestelyt sisälsivät myös seuraavat sopimukset: Concorde-sopimus (Concorde Agreement), Formula 1 -sopimus (Formula One Agreement), useita promoottorisopimuksia (Promoters Contracts), FIA:n Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailuun liittyviä yleisradiolähetyssopimuksia (Broadcasting Agreements) sekä FIA:n ja ISC:n sopimus FIA:n rallin MM-sarjasta ja alueellisista rallimestaruuskilpailuista (FIA-ISC agreement concerning the FIA World and Regional Rally Championships).

Concorde-sopimus, sellaisena kuin se on alun perin ilmoitettuna, tehtiin 5. syyskuuta 1996 viideksi vuodeksi. Sen voimassaolo alkoi 1. tammikuuta 1997. Sopimuspuolet ilmoittivat 27. elokuuta 1998 vuoden 1998 Concorde-sopimuksen, joka korvasi aiemman sopimuksen ja jonka voimassaoloaika on 1.1.1998–31.12.2007. Sopimuspuolet ovat FIA, Formula 1 -tallit ja FOA, joka on nimitetty kaupallisten oikeuksien haltijaksi. Sopimuksessa määrätään Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailun järjestämisestä ja johtamisesta sekä niiden valvontaan liittyvistä äänestysäännöistä viitaten muihin sopimuksiin ja sitoumuksiin sekä FIA:n sääntöihin ja määräyksiin.

Concorde-sopimuksessa tallit tunnustavat, että FIA:lla on yksinoikeudet Formula 1 -mestaruuskilpailuun ja erityisesti tavaramerkkeihin, oikeudet Formula 1 -mestaruuskilpailun nimeen ja vastuu kyseisten kilpailujen järjestämisestä (lauseke 1.1). Tallit sitoutuvat osallistumaan sopimuksen jokaisena voimassaolovuonna Formula 1 -sarjaan (lausekkeet 5.3 ja 5.2) ja olemaan osallistumatta muihin muille yksipaikkaisille open wheeled -autoille kuin Formula 1 -autoille tarkoitettuihin ajoihin, kilpailuihin, näyttöksiin tai mestaruuskilpailuihin tai FIA:n Formula 1 -kilpailujen autoja vastaaville autoille tarkoitettuihin ajoihin (esimerkiksi Formula 3000) (lauseke 5.2).

Lausekkeessa 4.1(b) FIA:n oikeudet määritellään oikeuksiksi, jotka kuuluvat tai tulevat kuulumaan lain nojalla FIA:lle ja jotka ovat FIA:n tai sen lukuun toimivan osapuolen hallussa, tallien FIA:lle myöntämät oikeudet mukaan luettuina. Tallit myöntävät yksinoikeudella FIA:lle oikeudet, jotka sisältyvät tai liittyvät niiden suorituksiin, kaikkien autojen, koneiden, varusteiden ja talleihin sidoksissa olevien henkilöiden (ajajat mukaan luetuina) suorituksiin, sekä oikeudet Formula 1 -tapahtumiin (lauseke 4.2(a) ja (b)). Lausekkeen 4.10 mukaan talleilla ei ole oikeuksia mestaruuskilpailujen eri osa-alueisiin, esimerkiksi tärkeiden tapahtumien filmiaineistoon ja virallisiin ajanottotietoihin, teollis- ja tekijänoikeuksiin, liikeniimiin, logoihin tai muihin merkkeihin, jotka ovat FIA:n ja/tai FOA:n omistuksessa tai jotka omistetaan niiden lukuun ja/tai kuuluvat FIA:lle ja/tai FOA:lle. Tallit säilyttävät kuitenkin joitakin oikeuksia, esimerkiksi oikeuden valmistaa ja pitää kaupan omia myyntiartikkeleitaan ja tietokonepelejä (lauseke 4(d)).

FIA ja FOA antavat Formula 1 -talleille sitoumuksen (lauseke 5.4 (d.ii)), jonka mukaan mestaruuskilpailu näytetään maksutta alueilla, joilla on sopivia yleisradiopalvelujen harjoittajia, jotka ovat valmiita toteuttamaan lähetykset. FIA takaa, että kaikki FIA-oikeudet myönnetään FOA:lle, joka käyttää näitä oikeuksia suorittaakseen maksuja talleille sopimuksen liitteen 5 mukaisesti (lauseke 5.5) (1). FOA antaa myös talleille sitoumuksen, jonka mukaan se tekee Grand Prix -sopimuksia niiden promoottoreiden kanssa, joiden on tarkoitus toimia Formula 1 -sarjan Grand Prix -kilpailun järjestäjänä vuoden 1998 Concorde-sopimuksen voimassaoloaikana (lauseke 5.4(c)). FIA:n antaman sitoumuksen mukaan se sisällyttää kilpailukalenteriinsa vain ne Grand Prix -tapahtumat, joiden promoottorit ovat tehneet FOA:n kanssa Grand Prix -sopimuksen (lauseke 11.2(a)).

Formula 1 - sopimus on FIA:n ja FOM:n (aiemmalta nimeltään FOCA Administration Limited) (FOM on siirtänyt oikeutensa FOA:lle) välinen sopimus, joka on päivätty 19. joulukuuta

(1) Concorde-sopimuksessa määritetään FOA:lle kuuluvat velvollisuudet maksaa kaikille talleille määriä, jotka perustuvat tallien FIA:n Formula 1 -mestaruuskilpailuille antamaan panokseen. FOA sitoutuu maksamaan kullekin tallille summan, joka on laskettu muun muassa FOA:n tv-oikeuksiensa käyttämisestä saamiensa bruttotulojen perusteella.

1995. Sopimus tuli voimaan 1. tammikuuta 1997 ja on voimassa vuoteen 2010. FOA saa FIA:lta 14 vuodeksi kaikki FIA:n kaupalliset oikeudet Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailuun, mukaan luettuna oikeus käyttää mestaruuskilpailujen osalta äänen ja liikkuvaan kuvaan liittyviä oikeuksia. FOA lupautuu maksamaan korvauksia FIA:lle ja talleille niiden mestaruuskilpailuille antaman panoksen mukaisesti. FIA ja FOA antavat toisilleen sitoumukset siitä, että ne pyrkivät parhaansa mukaan säilyttämään FIA:n Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailun arvostetuimpana kilpa-autojen maailmanmestaruuskilpailuna ja FIA:n ainoana yksipaikkaisten open wheeled -kilpa-autojen maailmanmestaruuskilpailuna.

Grand Prix -sopimukset FOA:n ja paikallisten promoottoreiden välillä laaditaan Concorde-sopimuksen suunnitelman 4 mukaisesti. Nämä sopimukset ovat yleensä voimassa viisi vuotta ja koskevat toimimista Grand Prix -kilpailujen promoottorina ja niiden kaupallista ja taloudellista hallintoa. Promoottorit luovuttavat FOA:lle kaikki teollis- ja tekijänoikeudet ja muut media-oikeudet, jotka niillä mahdollisesti on hallussaan tällä hetkellä tai tulevaisuudessa (lauseke 23.3). Lausekkeen 27 nojalla promoottorit sitoutuvat siihen, ettei kilparadalla, jolla mestaruuskilpailu järjestetään, järjestetä sopimuksen voimassaoloaikana open wheeled -autoille muita kilpailuja kuin Grand Prix- tai Formula 3000 -mestaruuskilpailuja.

FOA on tehnyt yleisradiolähetyssopimukset maailmanlaajuisesti 60 yleisradiotoiminnan harjoittajan kanssa. FOA tekee jokaista Grand Prix -kilpailua varten sopimuksen isäntämaan kansallisen yleisradioyhtiön kanssa siitä, että tämä johtaa lähetystoimintaa ja vastaa Grand Prix -kilpailun liikkuvien kuvien tuottamisesta ja toimittaa lähetyksensä – kansainvälisen tarjonnan ("International Feed") – muiden maiden yleisradioyhtiöille. Joissakin sopimuksissa määrättiin 33 prosentin alennuksesta yleisradioyhtiön maksamasta hinnasta, jos kyseinen yhtiö lupautui olemaan lähettämättä muita open wheeled -kilpa-ajaja kuin Formula 1 -kilpailuja. Lähetyssopimukset jaetaan kahteen luokkaan. Kaikille avointen tv-kanavien osalta sopimukset tehdään tavallisesti yhden määritellyllä alueella toimivan yleisradioyhtiön kanssa siten, että yhtiölle myönnetään joitakin rajoitettuja yksinoikeuksia. Nämä sopimukset ovat voimassa 1–5 vuotta lukuun ottamatta joitakin kymmeneksi vuodeksi tehtyjä sopimuksia. Maksu-tv:n osalta FOA on tehnyt sopimuksia "supersignaalista" ("Supersignal", joka on FOA:n tarjoama palvelu, joka käyttää huippudigitaalitekniologiaa tuottaakseen kuusi erillistä kanavaa). Näiden sopimusten voimassaoloaika on enintään 11 vuotta.

FIA:n ja ISC:n välinen sopimus tuli voimaan 27. elokuuta 1996 ja päättyi 31. joulukuuta 2010. FIA myönsi kyseisellä sopimuksella ISC:lle 14 vuodeksi yksinoikeudet 18 FIA:n mestaruuskilpailujen yleisradiolähetyksiin. Oikeudet on tarkoitettu ISC:n omaan käyttöön ja omaksi hyödyksi. ISC on toimittanut myös kopiot sopimuksista, jotka se oli tehnyt tapahtumien järjestäjien ja yleisradioyhtiöiden kanssa. Ecclestonin perheen trusti myi huhtikuussa 2000 ISC:n koko osakepääoman David Richardsin johtamalle ryhmittymälle. David Richards ilmoitti komissiolle FIA:n muuttaneen ennen kauppaa ISC:n kanssa tekemäänsä sopimusta siten, että ISC:llä on tällä hetkellä hallussaan ainoastaan oikeudet FIA:n rallin MM-sarjaan ja alueellisiin (Euroopan, Afrikan jne.) rallimestaruuskilpailuihin.

5. OSAPUOLTEN TEKEMÄT MUUTOKSET JA SITOUKSET

Komission kesäkuussa 2000 antamassa väitetedoksiannossa esitetyn alustavan arvion mukaan FIA:n tapauksessa oli kyse eturistiriidasta, sillä se käytti sääntelyvaltuuksiaan estääkseen sellaisten kilpa-ajojen järjestämisen, jotka kilpailivat FIA:n edistämien tai järjestämien tapahtumien kanssa (tapahtumat, joista FIA hyötyi taloudellisesti). On lisäksi mahdollista, että FIA käytti jonkin aikaa väärin EY:n perustamissopimuksen 82 artiklassa tarkoitettua määräävää markkina-asemaansa vaatiessaan hyväksymiensä moottoriurheilusarjojen tv-oikeudet itselleen. Formula 1 -mestaruuskilpailussa syntyi vastaava tilanne joidenkin Concorde-sopimukseen sisällytettyjen lausekkeiden seurauksena. Jotkin ilmoitetut sopimukset näyttivät lisäksi rikkovan perustamissopimuksen 81 ja/tai 82 artiklaa vahvistaessaan mahdollisen tulokkaan markkinoillepääsyn esteitä. Promootorisopimukset estivät kymmenen vuoden ajan Formula 1 -kilparatojen käytön kilpa-ajoihin, jotka olisivat voineet kilpailla Formula 1 -kilpailujen kanssa. Concorde-sopimus esti talleja kilpailemasta muissa Formula 1 -sarjaan verrattavissa sarjoissa. Yleisradioyhtiöiden kanssa tehdyissä sopimuksissa määrättiin niille yleisradioyhtiöille langettavista taloudellisista seuraamuksista, jotka näyttivät F1-sarjan kanssa kilpailevaa moottoriurheilua. Jotkin FOA:n ja yleisradioyhtiöiden välisistä sopimuksista näyttivät rajoittavan kilpailua perustamissopimuksen 81 artiklassa tarkoitettulla tavalla myöntämällä yhtiöille yksinoikeudet alueilleen kohtuuttoman pitkiksi ajoiksi.

Vaikka osapuolet eivät vahvista komission väitteitä, ne ovat kuitenkin suostuneet muuttamaan huomattavasti joitakin järjestelyistään.

Muutosten tavoitteet ovat seuraavat:

- FIA:n Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailuun ja FIA:n rallin MM-sarjaan liittyvien kaupallisten ja sääntelytehtävien erottaminen täysin toisistaan, jos on ehdotettu uusia sopimuksia, jotka mahdollistavat näiden mestaruuskilpailujen kaupallisen hyödyntämisen tavanmukaisin markkinaehdoin
- päätöksenteko- ja muutoksenhakumenettelyjen avoimuuden lisääminen ja vastuuvaikeuksien selkeyttäminen
- kaikkien niiden henkilöiden on voitava osallistua moottoriurheiluun, jotka täyttävät turvallisuus- ja tasapuolisuuskriteerit
- kansainväliseen kilpailukalenteriin pääsyn takaaminen ja sen takaaminen, että ulkoisten riippumattomien muutoksenhakumenettelyjen käytölle ei aseteta rajoituksia
- Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailusta tehtävien maksuttomia yleisradiolähetyksiä koskevien sopimusten voimaansaoloajan muuttaminen.

Urheiluasioiden ja kaupallisten asioiden erottamiseksi paremmin toisistaan ja avoimuuden lisäämiseksi FIA ehdottaa, että Bernie Ecclestone luopuisi paikastaan FIA:n hallintoneuvostossa ja asemastaan FIA:n promootoriasioista vastaavana varapuheenjohtajana. FIA:n ehdotuksen mukaan Bernie Ecclestonesta tulisi FIA:n kunniavarapuheenjohtaja. FIA on myös valmis määräämään, että Formula 1 -toimikunnan edustajat eivät voisi osallistua mahdollisten kilpailevien sarjojen hyväksymistä koskevaan päätöksentekoon FIA World Motor Sport Councilissa.

FIA on lisäksi periaatteessa valmis osallistumaan muiden sarjojen urheiluhallintoon ja liittämään FIA:n nimen sarjoihin, joiden järjestäjä on halukas toimimaan kumppanuussuhteessa FIA:n kanssa, jos sarjan järjestäjä edistää kilpailua tietyssä lajissa ja on näyttöä siitä, että järjestäjä hallinnoi tätä kilpailua asianmukaisella tavalla, ja kyseinen laji on riittävän suosittu ja kehittynyt.

FIA muutti 28. kesäkuuta 2000 ja 5. lokakuuta 2000 kansainvälisiä urheilusääntöjä seuraavasti:

- 2 artikla – artiklaan lisätään kohta, jonka mukaan sääntöjen tarkoituksena on edistää moottoriurheilua eikä sääntöjä panna täytäntöön siten, että niillä estettäisiin kilpailujen järjestäminen tai haitattaisiin jonkin kilpailijan osallistumista lukuun ottamatta tapauksia, joissa FIA päätteläe, että tämä on tarpeen moottoriurheilun turvallisuuden, tasapuolisuuden ja säännönmukaisuuden varmistamiseksi.
- 17, 58, 84, 113 ja 118 artikla – artikloihin lisätään määräys, jonka mukaan FIA:n on ilmoitettava syyt kansainvälisiin tapahtumiin osallistumisen epäämiseen, sääntöjen rikkomisesta johtuvaan lisenssin peruuttamiseen, kansainvälisen lisenssin epäämiseen radalta tai autodromilta, lisenssin epäämiseen hakijalta, joka ei täytä asetettuja kriteereitä, ja FIA:n pyytämiseen ratkaisemaan ASN:ien välisiä kiistoja seuraamusten määräämisestä.
- 24 artikla – artiklasta poistetaan maininta, joka koskee yleisohjeissa kuvattuja FIA:n omistusoikeuksia mestaruuskilpailujen mediaoikeuksiin.
- 47 artikla – artiklaan lisätään kohta, jossa vahvistetaan, että lisenssin hakijoille, jotka täyttävät säännöissä ilmoitetut kriteerit, on myönnettävä lisenssi ja lisenssin epääminen on perusteltava.
- 63 artikla – artiklaan lisätään kohta, jonka mukaan järjestäjän lisenssin haltijoille, jotka hakevat järjestäjän lupia, on myönnettävä luvat, jos myöntämiskriteerit täyttyvät.

- 74 artikla – artiklaan lisätään kohta, jonka mukaan osallistumisen epäminen on aina perusteltava, ja artiklasta poistetaan määräys, jonka mukaan osallistumisen epäamiseen ei voida hakea muutosta.
- 165 artikla – artiklaan lisätään kohta, jonka mukaan FIA:n on ilmoitettava ja lueteltava syyt peruutus- tai hylkäyspäätökseen henkilöille, joita päätös koskee.
- 169 artikla – artiklaan lisätään ilmaisu ”rajoittamatta oikeutta hakea muutosta päätökseen” ja siitä poistetaan kohta, jonka mukaan päätökseen muutosta hakeneet henkilöt voidaan hylätä.
- 189 artikla – artiklaan lisätään ilmaisu, jonka mukaan FIA:n vetoomustuomioistuimen tuomiot on perusteltava.
- 191 artikla – tuomioiden julkaisemista koskevaan kohtaan lisätään ilmaisu ”rajoittamatta muutoksenhakuoikeutta” ja siitä poistetaan kohta, jonka mukaan tuomioihin muutosta hakeneet henkilöt voidaan hylätä. FIA ehdottaa uuden artiklan (191 b artikla) lisäämistä kansainvälisiin urheilusääntöihin. Uuden artiklan sisältö olisi seuraava:

”Epäilysten hälventämiseksi säännöt eivät saa millään tavoin estää mitään osapuolta käyttämästä oikeuttaan saattaa asiaa tuomioistuimen käsiteltäväksi.”,

- 204 artikla – artiklasta poistetaan viittaus yleisohjeisiin, jossa vaaditaan FIA:n mestaruuskilpailujen mediaoikeuksien omistusoikeutta,
- Liite G – liitteeseen lisätään takeet siitä, että FIA sisällyttää kilpailukalenteriinsa kaikki tapahtumat, jotka täyttävät sääntöjen määräykset kaikilta osin. FIA ehdottaa, että kansainvälisen urheilusääntöjen liitteeseen lisättäisiin uusi 5 artikla, joka kuuluisi seuraavasti:

”Jos kilpailukalenteriin on jätetty samalle päivämäärälle kaksi hakemusta ja kilpailukalenteritoimikunta päättää, että molempien tapahtumien sisällyttäminen kalenteriin olisi lajin etujen vastaista, eivätkä osapuolet pääse neuvotteluratkaisuun asiasta, tapahtuma, jota on järjestetty pidempään kyseisenä ajankohtana, asetetaan etusijalle”,

- Yleisohjeiden 27 artikla – yleisohjeista poistetaan tämä artikla, jolla ohjeisiin sisällytettiin FIA:n mediaoikeuksia koskeva vaatimus, ja artikla korvataan kohdalla, jonka mukaan tapahtuman järjestäjän on varmistettava, että tapahtuman käsittely tiedotusvälineissä toteutetaan tasapuolisesti ja puolueettomasti.

Osapuolet ovat muuttaneet myös kaupallisia järjestelyjään seuraavasti:

— Vuoden 1998 Concorde-sopimus

FIA luopui 28. heinäkuuta 2000 päivätyllä kirjeellään, joka oli osoitettu Concorde-sopimuksen osapuolille ja FOM:lle (jonka nimi oli aiemmin FOA), yksipuolisesti oikeudestaan panna täytäntöön kyseisen sopimuksen lauseke 5.2, jossa talleja veloitettiin olemaan osallistumatta muihin yksipaikkaisille open wheeled -autoille tarkoitettuihin kilpa-ajoihin, kilpailuihin, näytöksiin tai mestaruuskilpailuihin. Myös FOA luopui tästä oikeudesta 1. syyskuuta 2000 päivätyllä kirjeellään, joka oli osoitettu Concorde-sopimuksen osapuolille ja FIA:lle. FIA luopui 28. heinäkuuta 2000 päivätyllä kirjeellään yksipuolisesti kaupallisten oikeuksien haltijan ja promoottoreiden välisten promoottorisopimusten lausekkeeseen 27 liittyvistä oikeuksistaan.

FIA aikoo lisäksi luopua oikeudestaan panna täytäntöön Concorde-sopimuksen lauseke 4.2. Luopuminen tapahtuu kuitenkin nimenomaan rajoittamatta

- FOA:n oikeutta käyttää tallien ja autojen kuvia tietokonepeleissä,
- FOA:n oikeutta käyttää tallien ja autojen kuvia myynninedistämässä käytettävässä aineistossa Concorde-sopimuksen 4.3 artiklassa määritellyllä tavalla (esimerkiksi valokuvia julisteissa, lipuissa jne.) ja

- tallien FOA:lle antamaa suostumusta jatkaa kuvaamista, lähettämistä ja tallien ja ajajien kuvia tai kuvauksia sisältävän aineiston käyttöä muulla tavoin, jos kyseisen maan kansallisessa lainsäädännössä edellytetään tällaista suostumusta.

— Grand Prix -sopimukset promoottoreiden kanssa

FOA luopui 13. syyskuuta 2000 päivätyllä kirjeellään, joka oli osoitettu kaikille niille promoottoreille Euroopan unionissa, joiden sopimukseen sisältyi lauseke 27, yksipuolisesti kyseiseen lausekkeeseen liittyvistä oikeuksistaan.

— FIA:n ja FOA:n välinen sopimus (päiväty 19. joulukuuta 1995)

Tärkeimmät ehdotetut muutokset 19. joulukuuta 1995 päivätyyn FIA:n ja FOA:n väliseen sopimukseen merkitsevät sellaisten FIA:a koskevien viittausten poistamista sopimuksesta, jotka suosivat FIA:n Formula 1 -mestaruuskilpailua tai tukevat Grand Prix -kilpailua (muiden tapahtumien kustannuksella), ja takaavat, ettei kyseiseen sopimukseen sisälly määräyksiä, jotka voisivat estää FIA:a hoitamasta sääntelytehtäviään.

FIA ehdottaa, että edellä mainitun FOA:n kanssa tehdyn sopimuksen voimassaolon päätyttyä se tekee kaupallisten oikeuksien haltijan kanssa 100 vuotta voimassa olevan sopimuksen Formula 1 -mestaruuskilpailuun liittyvien oikeuksien markkinoinnista. Kaikki oikeudet organisoida ja saada tuloja mestaruuskilpailusta siirretään kyseiselle yritykselle kiinteää maksua vastaan. FOA:a ei nimitetä automaattisesti nykyistä sopimusta seuraavan sopimuksen osapuoleksi. Sopimusluonnoksessa määrätään Formula 1 -mestaruuskilpailun kaupallisten ja sääntelytehtävien erottamisesta toisistaan, sallitaan FIA:n käyttää logojaan jne. sääntelytarkoituksiin ja vahvistetaan FIA:n olevan Formula 1 -mestaruuskilpailun ainoa sääntelijä muttei määrätä FIA:a suosimaan Formula 1 -kilpailua muiden kilpailujen kustannuksella.

FIA ehdottaa samaa lähestymistapaa FIA:n rallin MM-sarjaan (*FIA:n ja ISC:n välinen sopimus*) ja FIA:n kaikkiin muihin kaupallisesti kannattaviin sarjoihin. FIA tekee tavanmukaisiin markkinaehdoin kaupallisia sopimuksia, joissa määrätään kiinteiden maksujen suorittamisesta FIA:lle poistaen siten vaikuttimet, jotka voivat saada FIA:n suosimaan jotakin sarjaa kaupallisissa tarkoituksissa.

— FOA:n yleisradiolähetys sopimukset

FOA on poistanut tv-sopimusten vakiolomakkeestaan määrärauksen, jolla yleisradioyhtiöille myönnettiin alennus lähetysoikeuksista veloittavasta maksusta, jos ne sitoutuivat olemaan lähettämättä muita open wheeled -autokilpailuja. FOA luopui 14. elokuuta 2000 päivätyillä kirjeillään, jotka oli osoitettu niille kahdelle EU:ssa toimivalle yleisradioyhtiölle, joiden sopimukseen sisältyi tällainen lauseke, yksipuolisesti näistä oikeuksistaan. Jos maanpäällisiin televisiölähetysiin on myönnetty yksinoikeuksia, FOA rajoittaa näitä oikeuksia koskevien sopimusten voimassaoloajan vastedes isäntämaan kansallisen yleisradioyhtiön osalta enintään viiteen vuoteen ja muiden lähetystoiminnan harjoittajien osalta enintään kolmeen vuoteen.

FOA sitoutuu ilmoittamaan vastaavaa toimintaa harjoittaville kilpaileville yleisradioyhtiöille maksuttomia yleisradiolähetyskohteita koskevien yksinoikeusjärjestelyjen voimassaolon päättymisestä ja kehottamaan niitä jättämään lähetysoikeushakemuksen. FOA:n kanssa on päästy sopimukseen siitä, että se käsittelee hakemukset syrjimättömin perustein.

6. ARVIOINTI

Komissio pitää todennäköisenä, että ehdotetut muutokset sääntelyjärjestelmään ja kaupallisiin järjestelyihin ovat riittäviä rakenteellisia korjaustoimenpiteitä mahdollisen määräävän markkina-aseman väärinkäytön riskin minimoimiseksi ja moottoriurheiluun liittyvän taloudellisen toiminnan terveiden kilpailuolosuhteiden luomiseksi. Komission mukaan muun muassa seuraavat seikat ovat erityisen tärkeitä tämän arvioinnin kannalta:

Uusissa säännöissä erotetaan toisistaan moottoriurheiluun liittyvä kaupallinen toiminta ja sääntelytoiminta. FIA aikoo toteuttaa tämän käytännössä muun muassa nimittämällä vuodesta 2010 alkaen FIA:n Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailulle ja rallin MM-sarjalle kaupallisten oikeuksien haltijan 100 vuodeksi. Kaupalliset oikeudet myönnetään kauden alussa maksettavaa kiinteää kertamaksua vastaan.

Vähimmäisturvallisuusvaatimukset ovat moottoriurheilun asianmukaisen toiminnan ehdoton edellytys. FIA:n on annettava moottoriurheilutapahtumiin osallistujia ja tapahtumien järjestäjiä koskevia sääntöjä taatakseen kyseisten vaatimusten jatkuvan soveltamisen. Ilman sitovia sääntöjä moottoriurheilutapahtumien järjestäjät ja osallistajat voivat joutua alttiiksi houkutukselle laiminlyödä joitakin keskeisiä turvallisuusvaatimuksia alentaakseen kustannuksia.

Muutetuissa säännöissä määrätään ja komissiolle on annettu takeet siitä, ettei FIA:n sääntöjä panna täytäntöön siten, että niillä estettäisiin tai haitattaisiin kilpailua tai kilpailijoiden osallistumista tapahtumiin. Tästä ovat kuitenkin poikkeuksena syyt, jotka liittyvät olennaisesti FIA:n toimimiseen turvallisuusvaatimusten jatkuvan soveltamisen takaajana. FIA on vakuuttanut, että sen lisenssi- ja kurinpitosääntöjä sovelletaan moottoriurheilutapahtumien vähimmäisturvallisuustason varmistamiseksi (FIA:n sääntöjen 2 artikla). Uudistetut säännöt näyttävät antavan riittävät takeet siitä, että FIA:n lisenssivaltuuksien sekä urheilu- ja teknisten sääntöjen soveltaminen uusissa sääntelyolosuhteissa on puolueetonta, syrjimätöntä ja avointa. FIA ei vastusta uusien tapahtumien järjestämistä eikä kilparatojen, tallien ja ajajien osallistumista niihin edellyttäen, että tapahtumissa noudatetaan FIA:n sääntöjen keskeisiä määräyksiä. FIA on vakuuttanut, että kaikilla osapuolilla, joiden järjestämissä tapahtumissa noudatetaan FIA:n sääntöjä, on oikeus saada tapahtumansa sisällytetyksi kansainväliseen kilpailukalenteriin.

FIA on vahvistanut, että sen päätöksiin voidaan hakea muutosta sekä sen omien järjestelmien kautta että kansallisilta tuomioistuimilta. FIA:n säännöissä taataan oikeus käyttää ulkoisia riippumattomia muutoksenhakumenettelyjä. Kuten edellä mainittiin, FIA:n kanssa on päästy sopimukseen siitä, että sen sääntöihin lisätään uusi lauseke, jonka mukaan ne, jotka ovat FIA:n päätösten kohteina, voivat hakea kyseisiin päätöksiin muutosta kansallisilta tuomioistuimilta.

Uusilla sääntelyjärjestelyillä voidaan poistaa aiemmin määritetty tavaramerkkien sisäisen ja niiden välisen kilpailun esteet. Tavoitteena on mahdollistaa Formula 1:n (ja muiden moottoriurheilulajien) kanssa kilpailevien tapahtumien ja sarjojen järjestäminen. Uudistukset merkitsevät myös tavaramerkkien välisen kilpailun tiukentumista. Uusien lajien kehittämisen lisäksi voidaan hyväksyä FIA:n sarjojen kanssa mahdollisesti kilpailevien lajien tapahtumia ja sarjoja. FIA ei enää saa taloudellista hyötyä rajoitusten asettamisesta hyväksymiensä tapahtumien tyypille ja määrälle. Sillä ei ole myöskään valtuuksia tällaisten rajoitusten asettamiseen lukuun ottamatta tapauksia, joissa rajoituksia voidaan perustella puolueettomilla vaatimuksilla.

Ilmoitetuilla sopimuksilla voidaan niihin tehtyjen muutosten jälkeen poistaa esteet, jotka estivät aiemmin FIA:n lisenssituotteiden ja -ratojen käytön eri lajeissa tai saman lajin kilpailevissa tapahtumissa tai FIA:n lisenssin haltijoiden osallistumisen eri lajeihin tai saman lajin kilpaileviin tapahtumiin. Muutokset, joita on ehdotettu tehtäviksi ilmoitettuihin sopimuksiin, mahdollistavat esimerkiksi Euroopassa sijaitsevien kilparatojen käytön kilpailevien sarjojen tapahtumissa, vaikka kyseisillä radoilla järjestetään jo FIA:n Formula 1 -mestaruuskilpailuja.

Muutetussa Concorde-sopimuksessa vahvistetaan Formula 1 -mestaruuskilpailun organisaatio ja määrätään sarjan markkinoitiin kohdistuvista kaupallisista järjestelyistä. Koska moottoriurheilu – erityisesti Formula 1 – on tekniikaltaan poikkeuksellisen monimutkaista toimintaa, joka edellyttää huomattavia investointeja tekniseen tutkimukseen ja kehitykseen, kaikkien osapuolten on ehdottomasti päästävä yhteisymmärrykseen sarjan organisointitavasta. Kaikki Formula 1 -tallit esimerkiksi osallistuvat samoihin tapahtumiin. Kunkin kilpailuun osallistuvan tallin oikeuksien markkinointi on kuitenkin mahdotonta. Koska FIA:lla, FOA:lla, talleilla, ajajilla, valmistajilla ja paikallisella järjestäjällä tai promoottorilla voi kullakin olla hallussaan tapahtumaan liittyviä oikeuksia, on ilmeisen välttämätöntä, että osapuolet sopivat keskenään oikeuksien, erityisesti yleisradio-intoikeuksien, myynnistä. Concorde-sopimuksen määräysten mukaan FIA:n Formula 1 -maailmanmestaruuskilpailun kaupallisten oikeuksien haltija on FOA, joka neuvottelee tallien ja FIA:n puolesta paikallisten promoottoreiden kanssa kilpailujen järjestämisestä ja yleisradioyhtiöiden kanssa lähetysoikeuksien myynnistä. Nämä järjestelyt eivät näytä vaikuttavan merkittävästi hintoihin tai tarjontaan markkinoilla. Yksittäiset Formula 1 -tapahtumat eivät kilpaile keskenään, sillä niitä ei lähetetä samaan aikaan. Lisäksi kaikki Formula 1 -tapahtumat ovat saatavilla yleisradiolähetyksinä.

Koska Formula 1 on tekniikaltaan erittäin monimutkainen laji, Concorde-sopimuksessa sallitaan Formula 1 -sarjan tehokkaampi markkinointi ja taataan, että laji välitetään katsojille pääasiassa maksutta.

Ilmoitetuista sopimuksista on poistettu kaikki määräykset, joiden nojalla FIA velvoitti lisenssinhaltijat luovuttamaan lähetysoikeutensa FIA:lle. Sopimukseen ei sisälly enää määräyksiä tai järjestelyitä, joiden avulla FIA voisi varata itselleen tietyn mestaruuskilpailun mediaoikeudet.

Formula 1 -sarjan lähetyjärjestelyihin tehtävät muutokset merkitsevät yksittäisille lähetystoiminnan harjoittajille myönnetty-

jen yksinoikeusjaksojen pituuden asettamista tasolle, joka arvioidaan oikeuksien luonteen ja lähetystoiminnan harjoittajien velotteiden ja investointien kannalta kohtuulliseksi ottaen huomioon kyseisen urheilulajin erityispiirteet. Sopimukseen sovellettava hinnoittelukäytäntö ei enää aseta heikompaan asemaan niitä lähetystoiminnan harjoittajia, jotka päättävät lähettää muita open wheeled -kilpa-ajaja kuin Formula 1 -sarjaa. Myös uusissa sääntelyolosuhteissa saatava mahdollisuus käydä Formula 1 -sarjan tavaramerkin sisäistä kilpailua on vaikuttanut siihen, että komissio on saanut myönteisen käsityksen muutetuista lähetyjärjestelyistä.

7. PÄÄTELMÄ

Edellä kuvatut sopimuspuolten muutokset ja sitoumukset muuttavat olennaisesti komission väitetiedoksiannossa kuvattuja oikeudellisia ja taloudellisia olosuhteita. Komissio aikookin nyt antaa myönteisen lausunnon ilmoitetuista sopimuksista. Ennen sitä komissio kehottaa niitä kolmansia, joiden etua asia koskee, lähettämään huomautuksensa yhden kuukauden kuluessa tämän tiedonannon julkaisemisesta viitteellä "asia COMP/35.163 FIA" tai "asia COMP/36.638 FIA/FOA" postitse tai faksitse seuraavaan osoitteeseen tai faksinumeroon:

Euroopan komissio
Kilpailun pääosasto
Linja C
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel
Faksi (32-2) 296 98 04.

Jos huomautusten katsotaan sisältävän liikesalaisuuksia, komissiolle on ilmoitettava lausunnon kohdat, joita ei kyseisen osapuolen mukaan saa julkistaa sen takia, että ne sisältävät liikesalaisuuksia tai muita luottamuksellisia tietoja. Tällainen julkistamisen kieltämistä koskeva pyyntö on perusteltava. Jos komissio ei saa perusteltua pyyntöä, se katsoo, etteivät huomautukset sisällä luottamuksellisia tietoja.